

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1010

Vragen van de leden **Pierik** en **Van der Plas** (beiden BBB) aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur over *het artikel «Mestmodel berekent stikstofuitspoeling met 100 procent onzekerheid» en de onderliggende rapporten bij dit artikel (KRW-restopgave Nutriënten in Gelderland en Oostzijde Utrechtse Heuvelrug, Schipper ea 2024 en Ruimtelijk allocatie van mesttoediening en ammoniakemissie, Kros ea 2019)* (ingezonden 13 december 2024).

Mededeling van Minister **Wiersma** (Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur) (ontvangen 13 januari 2025).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Mestmodel berekent stikstofuitspoeling met 100 procent onzekerheid»?¹

Vraag 2

Kent u het rapport Kaderrichtlijn Water (KRW)-restopgave Nutriënten in Gelderland en Oostzijde Utrechtse Heuvelrug van Schipper en anderen uit 2024 en het rapport Ruimtelijk allocatie van mesttoediening en ammoniakemissie van Kros en anderen uit 2019, waarnaar verwezen wordt in het artikel?

Vraag 3

Is het correct dat Initiator het Nationale Waterkwaliteitsmodel voedt met input?

Vraag 4

Is het correct dat Initiator ook input levert voor Aeries?

Vraag 5

Waar wordt Initiator nog meer voor gebruikt?

Vraag 6

Onderschrijft u de bevindingen zoals deze in het artikel zijn neergezet? Zo nee, welke bevindingen onderschrijft u niet en waarom?

¹ Melkvee.nl, 12 december 2024 (Mestmodel berekent stikstofuitspoeling met 100 procent onzekerheid | Melkvee.nl – Nieuws en kennis voor de melkveehouder)

Vraag 7

Vindt u dat het model Initiator gebruikt kan worden om overbemesting in een gebied te berekenen?

Vraag 8

Worden deze uitkomsten omtrent berekende overbemesting ook met de Europese Commissie gedeeld? Zo ja, worden de vele onzekerheden daarbij vermeld?

Vraag 9

Bent u het eens met de stelling dat overbemesting overeenkomt met de suggestie van mestfraude, daar het gedefinieerd wordt als bemesting boven de toegestane gebruikersnorm?

Vraag 10

Bent u zich ervan bewust dat er per definitie een gat (stikstofgat) zit tussen berekende mestproductie op basis van mestexcreties en gemeten afvoer van mest op basis van mestmonsters?

Vraag 11

Wanneer wordt het model Initiator aangepast op de herziene gasvormige verliezen?

Vraag 12

Welke invloed heeft de aanpassing op herziene gasvormige verliezen op de berekende overbemesting zoals weergegeven in de kaartjes op bladzijde 34 van het rapport KRW-restopgave Nutriënten in Gelderland en Oostzijde Utrechtse Heuvelrug?

Vraag 13

Vindt u het correct dat in een rapport dat wordt gepubliceerd in 2024 een kaartje wordt gebruikt dat overbemesting weergeeft (wat bemesting boven de toegestane norm betekent) op basis van gegevens uit 2015?

Vraag 14

Bent u zich ervan bewust dat veehouders (in ieder geval pluimveehouders) in 2015, uit angst voor het innemen van productieruimte, vaak niet de gehouden dieren opgaven op de gecombineerde opgave maar het maximaal toegestane aantal dieren?

Vraag 15

Bent u zich ervan bewust dat dit leidt tot een te hoge berekende mestproductie?

Vraag 16

Bent u het eens met de stelling dat verwacht mag worden dat onderzoeksinstituten in staat zijn om met meer recente gegevens te werken dan van negen jaar terug als het gaat om nutriëntegebruik? Zo nee, waarom niet?

Vraag 17

Bent u het eens met de stelling dat het Wageningen University and Research (WUR) is aan te rekenen dat zij rapporten samenstellen met sterk verouderde gegevens? Zo nee, waarom niet?

Vraag 18

Waarom gebruikt uw ministerie een model om de uitspoeling van nutriënten te berekenen dat een onzekerheid kent tot circa 100%?²

² WUR, Kros ea, 2021, Initiator versie 5 – status A (blz 41), (INITIATOR Versie 5 – Status A: Beschrijving van de kwaliteitseisen ter verkrijging van het kwaliteitsniveau Status A – Research@WUR)

Vraag 19

Is het model wel geschikt om mogelijke effecten van beleidsmaatregelen door te rekenen als de onbetrouwbaarheid zo groot is? Zo ja, hoe worden die onzekerheden dan transparant verwerkt?

Vraag 20

Vindt u het geloofwaardig dat er in landbouwdeelgebieden in Nederland een gemiddelde overbemesting zou zijn van zeker 1.000 kilogram stikstof per hectare?

Vraag 21

Zijn er in de gebieden waar een zeer hoge mestgift is berekend ook bodemonsters genomen om de uitkomst van het model te valideren?

Vraag 22

Bent u het eens met de stelling dat het dan gewoon niet goed genoeg is, als dit het beste is dat we hebben (zoals u aangaf tijdens het debat op 4 december jongstleden? Zo nee, waarom niet?

Vraag 23

Klopt het dat er meer van dit soort rapporten, gemaakt door de WUR, onderweg zijn met gebruikmaking van dit model om de restopgave KRW te berekenen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 24

In het commissiedebat Stikstof, NPLG en natuur van 4 december 2024 gaf u aan dat individuele boeren niet worden afgerekend op dit model, maar als dit model de restopgave voor de KRW toerekent aan de sector, dan worden individuele boeren indirect toch wel afgerekend op dit model?

Vraag 25

Bent u het eens met de stelling dat de inzet van dit model leidt tot strengere maatregelen in een landbouwdeelgebied als daar een (onwaarschijnlijk hoge) overbemesting wordt berekend?

Vraag 26

Bent u ervan op de hoogte dat dit model eerder geen rekening hield met de locaties van stallen, maar alle dieren toerekende aan het adres waar het bedrijf geregistreerd stond?

Vraag 27

Bent u ervan op de hoogte dat gemeentes waar grote veehouders gevestigd waren met veel stallen in andere gebieden op deze manier onevenredig veel mest kregen toegedeeld?³

Vraag 28

Deelt u de mening dat de ontwerpers van dit model kennelijk tekort schoten als het gaat om kennis van de sector?

Vraag 29

Kunt u uitleggen hoe het kan dat een model dat enkel bedoelt is om effecten van beleidsmaatregelen door te rekenen, in de praktijk wordt gebruikt om landbouwdeelgebieden overbemesting en vervuiling van waterkwaliteit in de schoenen te schuiven?

Vraag 30

Welke controle past u toe op het correct gebruik van modellen?

³ CBS, 11 maart 2022, (Varkensbedrijven hebben het vaakst meerdere locaties | CBS)

Vraag 31

Waarom worden waarschuwingen van de wetenschappers die werken met dit model niet vermeld in rapporten die gebruik maken van dit model?⁴

Vraag 32

Klopt het dat het uw ministerie de ontwikkeling, analyse en onderhoud van het model heeft bekostigd? Zo ja hoeveel geld heeft dit tot nu toe gekost?

Vraag 33

Klopt het dat WUR een opdracht van uw ministerie heeft gekregen om de nauwkeurigheid van Initiator te onderzoeken? Zo ja, waarom laat u dit onderzoek door een onderdeel van dezelfde universiteit verrichten als die het model heeft ontwikkeld?

Vraag 34

Bent u bereid zich in te zetten om de modellen die gebruikt worden ten behoeve van het landbouwbeleid open source te maken?

Vraag 35

Tijdens het commissiedebat Stikstof, NPLG en natuur van 4 december 2024 werd u gevraagd of u dit model nog eens kritisch wilt beoordelen op doel, geschiktheid en betrouwbaarheid. Bent u nu alsnog bereid om het gebruik van dit model eens tegen het licht te houden?

Mededeling

De vragen van het lid Pierik (BBB) over het artikel «mestmodel berekent stikstofuitspoeling met 100% onzekerheid» met kenmerk 2024Z21102, kunnen vanwege een zorgvuldige beantwoording niet binnen de gebruikelijke termijn worden beantwoord. Ik verwacht de antwoorden binnen zes weken aan uw Kamer toe te zenden.

⁴ WUR, Kros ea, 2019, Ruimtelijk allocatie van mesttoediening en ammoniakemissie (hoofdstuk 12.1), (Ruimtelijke allocatie van mesttoediening en ammoniakemissie: beschrijving mestverdelingsmodule INITIATOR versie 5 – Research@WUR)